

Das Leben der Anderen (La vida de los otros)

Antoni Fiol Juan

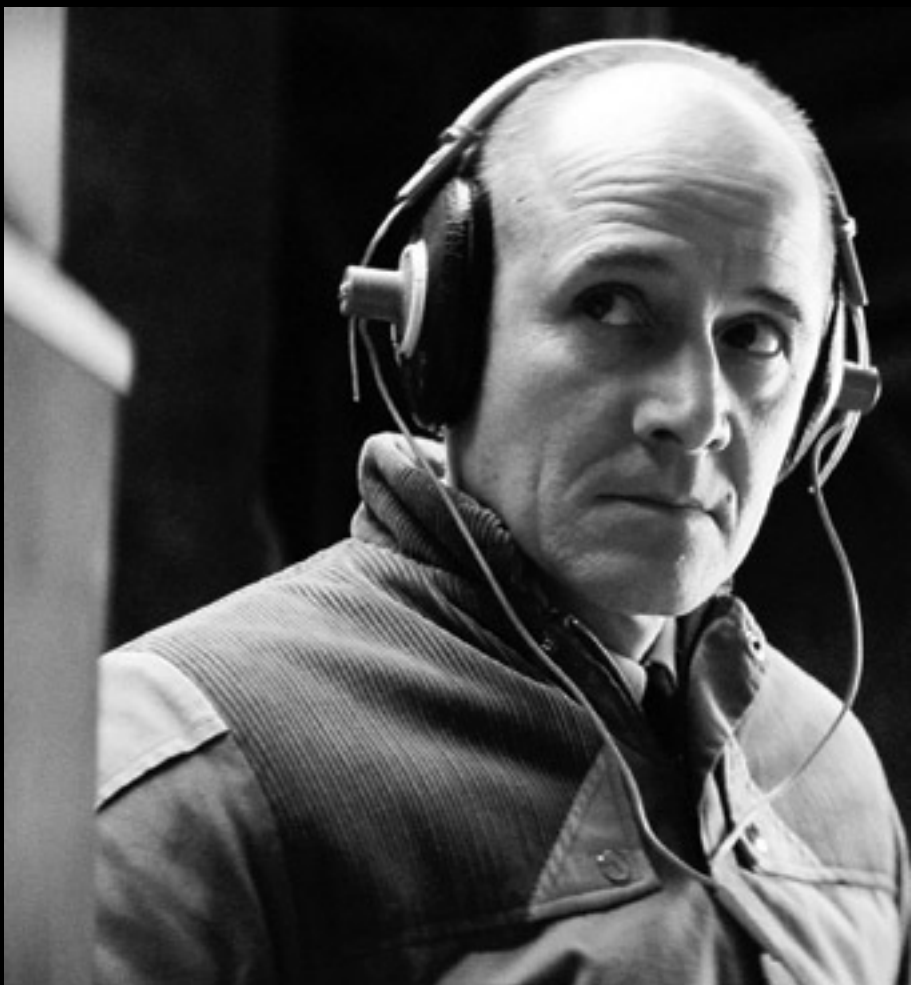
Després de molts d'anys de sequera de pel·lícules germàniques als cinemes de les Balears, fa a penes tres anys que han començat a estrenar-se —a comptagotes, però això ja és qualque cosa— amb regularitat produccions alemanyes, com ara *Der Untergang* (*El hundimiento*, Oliver Hirschbiegel, 2004); *Sophie Scholl. Die Letzten Tage* (Marc Rothemund, 2005) *Sommer vorm Balkon* (*Verano en Berlín*, Andreas Dresen, 2005); *Kebab Connection* (Anno Saul, 2005) o *Elementarteilchen* (*Las partículas elementales*, Oskar Roehler, 2005). Justament la primera i la darrera de les tot just esmentades, ensems amb *Das Leben der Anderen*, són una molt bona mostra de fins a quin punt la filmografia alemanya és una de les més destacables d'Europa actualment.

Der Untergang i el primer llargmetratge de Florian Henckel von Donnersmarck comparteixen la mateixa finalitat: revisar els moments finals d'un període, el nazisme en el primer cas i la caiguda de la República Democràtica Alemanya en el segon. L'enfonsament del III Reich, que amb tanta precisió exposa Oliver Hirschbiegel a la seva pel·lícula, va fer que en poc temps Alemanya fos dividida en dos: d'una banda hi havia la república Federal i, de l'altra, la república Democràtica. La primera prenia el model de les democràcies lliberals de tres dels estats que l'havien ocupada en acabar la guerra (els Estats Units, França i Gran Bretanya); la segona seguia el model soviètic que els russos imposaren en la seva zona ocupada. D'aquesta manera el KGB del règim de la URSS es transformà en la Stasi, la policia política que vetllava que no se sentís cap veu crítica contra el règim comunista.

Das Leben der Anderen comença el novembre de 1984, quan un matrimoni format pel dramaturg Georg Dreyman (Sebastian Kock) i l'actriu Christa-Maria Sieland (Martina Gedeck), amb molta de reputació en el món teatral de l'Alemanya comunista, són vigilats per un equip

de la Stasi, encapçalat pel capità Gerd Wiesler (Ulrich Mühe), ja que, malgrat que tenen fama de no ser contraris al règim, Wiesler sospita que aquesta imatge realment és falsa i el seguiment que dirigirà del matrimoni és implacable i precís. No obstant això, per qüestions d'atzar, l'equip no pot trobar evidències de la desafecció al règim, però sí que descobreix que l'esposa enganya el marit amb el ministre de cultura. Aquest fet provoca que Wiesler vegi Dreyman d'una manera més humà, més propera. S'hi ha d'afegir que el capità comença a sentir la necessitat de saber què llegeix i escriu el dramaturg. Per aquest motiu, li pren un llibre de Bertolt Brecht, un autor que li farà qüestionar els principis que ha defensat fins aleshores. Així doncs, a mig metratge, Wiesler haurà d'enfrontar-se si seguir els deures a l'estat que representa o si deixar que Dreyman continuï en llibertat, una vegada que el capità finalment ha confirmat que és un dissident.

Els treballs com a actors de Sebastian Kock i Martina Gedeck són molt rellevants, però encara els supera la interpretació que hi fa Ulrich Mühe,

amb una actuació sense estridències ni gestos sobers, però que transmet a l'espectador por quan actua com a caçador, inseguretat quan el món que creia tan sòlid vacil·la i fredor absoluta en la vida privada, com molt bé palesen les escenes en què té unes relacions sexuals mecanitzades amb una prostituta.

Un incís: Ulrich Mühe va morir el 22 de juliol de l'any passat per culpa d'un càncer d'estómac, per la qual cosa aquesta pel·lícula és una de les darreres obres que va interpretar. A més, havia destacat també en tres pel·lícules de Michael Haneke —*Benny's Video* (1992), *Das Schloß* (*El castillo*, 1997) i *Funny Games* (1997)— i en la dirigida el 2002 per Constantin Costa-Gavras, *Amen*. A més, Mühe, nascut el 1953 en la República Democràtica d'Alemanya, va ser un actor prestigiós durant l'època comunista i, en gran part, la situació que viu el personatge interpretat per Sebastian Kock la va patir igualment en la realitat, perquè sa dona, Jenny Grölmann, també actriu, va ser una confident de la Stasi, activitat que ell mateix desconeixia, segons el que conta al llibre que es va publicar sobre la pel·lícula.

D'altra banda, s'ha de remarcar que *Das Leben der Anderen* beu de les pel·lícules de denúncia política que proliferaren els anys setanta, com eren *The*

Conversation (*La conversación*, Francis Ford Coppola, 1974) o *Three Days of the Condor* (*Los tres días del cóndor*, Sidney Pollack, 1975). Per tant, les tonalitats marrons que hi predominen recorden el tipus de fotografia que imperava en aquest tipus determinat de pel·lícules d'aquella època i, a més a més, també el tipus d'enquadrament i muntatge són deutors directes d'aquest model d'estil. És a dir, no innova gens quant a estil fotogràfic, però sí que fa servir i recupera d'una manera excel·lent una concepció cinematogràfica de fa més de trenta anys. En conseqüència, l'aspecte visual del film recrea perfectament l'ambient depriment de la RDA amb uns colors, més aviat apagats. Hi ha un ús constant de contrallums i la paleta de colors està limitada, fet que es tradueix en una manca de tons blaus i vermells purs. En aquest sentit, és admirable que un director jove decideixi rodar encara en 35 mm i, a més, amb objectius anamòrfics, un tipus de lents que normalment creen un tipus d'imatges distorsionades, un efecte que potencia la sensació d'estranyament i desassossec que degueren sofrir també molts dels detinguts pel cos de seguretat.

En resum: pel·lícula que juga molt bé amb els elements del cinema polític i que barreja amb molta precisió i solidesa els aspectes de la història dels personatges amb la Història que els emmarca. ■

